

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 70 (3232) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Változatlan hevességgel folynak a harcok Tunéziában

Megerősödött a brit tevékenység a Mareth-vonal nyugati szakaszán. Német-olasz elhárító sikerekről szólnak az eddigi jelentések

Berlinből jelentik: (B. T.) Az Északafrikából érkező jelentések szerint a harcok Tunéziában változatlan hevességgel folytatódnak. Mint várható volt, a Mareth-vonal nyugati szakaszán megerősödött a brit tevékenység. Az eddigi szűkszavú jelentések a tengelyhatalmak elhárító sikereiről szólnak, azonban a hadműveletek állásáról és a harcok közelebbi színhelyéről részleteket nem közölnek.

Berlinből jelentik: (B. T.) A tunéziai harcokról ideérkezett hírek arról szólnak, hogy Montgomery a harcok eddigi kimenetele miatt csak a legnagyobb óvatossággal folytatja támadásait.

Hamisított élelmiszerjegyeket dobtak le az angol bombázók Berlinbe

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távírási Irodának jelentik, ellenséges repülők hétfőre virradó éjszaka nem repültek be Németország területe fölé. Nehéz német harci repülőgépek összpontosított támadást hajtottak végre egy keletangliai város ellen. Az eltalált célpontokban robbanások és tüzek keletkeztek.

Berlinből jelentik: (MTI) A szombat esti órákban Berlin ellen intézett légitámadással kapcsolatban a következő részletek váltak ismeretessé:

Az ellenséges gépek délről közelítették meg a fővárost nagyobb kötélekkel. A főváros központja fölé való berepülést a nagymértékben megerősített léghátrítás megakadályozta azzal, hogy rendkívül hatásos zárótűzet volt a város magva körül. Az ellenséges repülők, miután a város központját

nem közelíthették meg, bombaterheiktől a főváros délj külső részén igyekeztek szabadulni, úgyhogy a károk ezen a vidéken keletkeztek. A támadás hevességében nem maradt el a legutóbbi, Berlin ellen intézett nagy támadás mögött. A magyar követség épületében kár nem keletkezett és sem a magyar követség személyzetének, sem a Berlinben élő magyar újságíróknak, sem pedig a magyar kolónia tagjainak nem történt bajuk. A berlini Montagpost emlékeztet arra, hogy a Berlin ellen intézett légitámadás alkalmával hamisított élelmiszerjegyeket dobáltak le. Figyelmeztetik a közönséget, hogy ezeknek felhasználása súlyos bűncselekmény, amit háborús szabotázsának minősítenek és halálbüntetéssel sújtják, ezért az ilyen jegyeket mindenki halálbüntetés nélkül szolgáltassa be.

Még további három háborús évvel számol Ausztrália miniszterelnöke

Amszterdam. (MTI.) A Német Távírási Iroda jelenti: Mint az *United Press* jelenti, Curtin ausztráliai miniszterelnök figyelmeztette az ausztráliaiakat, hogy a háború valószínűleg még három évig is eltart. Ez annyit jelent, hogy Ausztráliának állandó felőrlő háborúval kell számolnia a Csendes óceánon. Ausztrália nem számíthat arra, hogy hadereje jelentékenyen megerősödjön a Japánnal szemben folytatott háborúban. Japán félelmetes, fáradhatatlan el-

lenfél, amely nem enged céljaiból. Lisszabon. (MTI.) A Német Távírási Iroda jelenti: Melbourneból érkező híradás szerint az ausztráliai légierő egyik személyszállítógépe március 27-én Brisbane közelében lezuhant és összetört. A gépen 25 személy volt, közöttük egy ausztráliai tiszt, két amerikai tiszt, 17 amerikai repülőkatona és 3 egészségügyi dolgozó. Mindannyian életüket veszítették.

Amerikai vélemény Eden beszédéről

Zürich. (Bud. Tud.) Washingtoni politikai körökben — a *Neue Zürcher Zeitung* közlése szerint — kijelentették, hogy Eden beszéde az Egyesült Államokbeli látogatásának tetőpontját jelenti és a brit külügyminiszter nemcsak

személyi sikert ért el, hanem útja politikai szempontból is gyümölcsöző volt. Edent az amerikai sajtó és rádió általában igen kedvezően fogadta. A lapok megjegyzéseikben kijelentik, hogy Eden látogatása előhaladást mutat azokban az

előkészületekben, amelyek arra irányulnak, hogy a Szovjetnek és Csungkinginának, valamint a többi szövetséges nemzetnek nagyobb támogatást nyújtsanak.

Ujabb korlátozások Angliában és az Egyesült Államokban

Stockholm. (Bud. Tud.) Londonból érkező értesülés szerint az angol hatóságok a legutóbbi héten megszigorították a Nagybritanniába való be- és kiutazás feltételeit. A be- és kiutazás ugyanis korlátozott mértékben még lehetséges volt bizonyos magánszemélyek számára. Ezt a rendeletet összefüggésbe hozzák az invázió előkészületekről szóló hírekkel és eszerint a rendszabályoknak az a célja, hogy megakadályozza az esetleges nemkívánatos hírek kül-

földre való juttatását.

Stockholm. (MTI.) A NTL. jelenti: Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államokban már megkezdődött a hús-, vaj, sajt, olaj és zsír adagolása és a pontszerinti vásárlási rendszer. Pillanatnyilag azonban a húshiányon ezzel sem lehetett segíteni. Az amerikaiak túlnyomórésze kénytelen volt hústalan vasárnapot tartani és egyelőre semmi kilátás sincs arra, hogy helyreálljon a normális állapot.

Pavelics horvát államvezető üdvözlötte az „ördöglégiókat”

Zágrábból jelentik: (MTI) Pavelics államvezető megbízásából Begics tábornok, honvédelmi államtitkár meglátogatta Szerajevóban a hadsereg légi alakulatait és az ugynevezett ördöglégiót, amelynek tagjai az orosz fronton és a partizánok elleni harcokban sokszor kitüntették magukat. A szerajevói rajlovai repülőterén Begics tábornok kifejezte a légi alakulatoknak Pavelics államvezető halálját, és tolmácsolta

üdvözlését, majd 16 tisztnak átnyújtotta az államvezető kitüntetését, akiknek a nevében a repülőter parancsnoka, Rogulja ezredes mondott köszönetet. Zágrábból jelentik: (MTI) A rögtönítélő bíróság halálra ítélte Josip Hodag Usztasa milicistát, mert szolgálaton kívül katonai fegyverrel lelőtt egy szerb asszonyt az országúton, aki falujába igyekezett. A halálos ítéletet végrehajtották.

Az erdélyi magyar egyházak együttműködése érdekében javaslat hangzott el az unitárius egyház főtanácsának közgyűlésén

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Az unitárius egyház főtanácsa Kolozsváron tartotta rendes évi közgyűlését. Geley József egyetemi tanár, főgondnok mondott elnöki megnyitót. Megjelent az ülésen Fáy István államtitkár is, akit József Miklós püspök üdvözölt. Az államtitkár kijelentette, hogy a kultuskormány az unitárius egyháznak mind egyházi, mint nemzeti vonatkozású munkáját nagy figyelemmel kíséri. Közönlötte József püspököt abból az alkalomból, hogy a Kormányzó Ur a Magyar Érdemrend nagykeresztjével tüntette ki. Azután az új püspök és az egyháztanácsosok esküjére került a sor. Mikó Imre javaslatot terjesztett elő az erdélyi egyházak együttműködése

érdekében. Javasolta, hogy intézzenek felhívást az erdélyi magyar egyházakhoz, hogy közösen szólítsák fel papjaikat, tartózkodjanak minden olyan megnyilatkozástól, amely a felekezeti ellentétek kiéleződésére vezethetnek. Ugyancsak javasolta, hogy indítványozzák a magyar egyházaknak a felekezeti iskolák kérdésében való közös állásfoglalás teremtését, ami a multban is meg volt. Az indítványokat a közgyűlés elfogadta. Azután József Miklós tartotta meg első püspöki beszámolóját. A közgyűléssel párhuzamos ülést tartott az unitárius tanítók egyesülete, az unitárius irodalmi társaság, az unitárius lelkészek köre és a Dávid Ferenc egyesület is.

Nagyvárad katolikus asszonyai és leányai figyelmébe

Örömmel közöljük, hogy a március 29., 30., 31.-én este fél 7 órakor az olasz plébániatemplomban nők számára tartandó lelki gyakorlatos szentbeszédre kívül április 1., 2., 3.-án délután 5 órai kezdettel a premontrei gimnázium díszteremében ugyancsak nők számára további szentbeszéd lesznek szintén Kardas József jezsuita atya előadásában. Aki az esti szentbeszédre kívül még többet akar kapni lelkiileg és ráér, feltétlenül vegyen részt ezeken a délutáni konferenciákon.

Előadás a MAV alműhelyben

Nagyvárad, március 29. Nehány héttel ezelőtt, már megírtuk, hogy a nagyváradai MAV alműhely Turul Dal-, Zene- és Önképzőkör Egyesülete nagy sikerrel előadta az Alvinci huszárok című operettet. A nagy érdeklődésre s nagy sikerre való tekintettel a MAV alműhely műkedvelői vasárnap megismételték az előadást. Az előadásra megjelent Saly Józsefné, Keresztury Lajos főintéző. Saly József műhelyfőnök betegsége miatt nem jelent meg az előadásra. Az előadás után az egyesület megvendégelte a lelkes műkedvelőket. Ezen felül Keresztury Lajos, az alműhely kulturális megmozdulásainak lelkes irányítója és támogatója, szintén megvendégelte a kitűnő műkedvelő gárdát, amely kellemesen szórakozott egészen a záróráig.

Munkaszolgálat miatt felfüggesztették a törvényes eljárást egy fecsegő zsidó ellen

Nagyvárad, márc. 29. Fecsegés miatt indult eljárás Löwinger Sámuel könyvkiadó ellen, mert két hölgy-üzletfele előtt kifejtette politikai véleményét a halálra kimenetelű, illetően ez a vélemény ellenkezik azzal, amit a magyar nemzet jövője érdekében minden honpolgártól joggal elvárhatunk. Fecsegése miatt a rendőrség internálta Löwingeret, akit azután az internálótáborból különleges munkaszolgálatra hívtak be. Így a mai tárgyalásra, mely a nagyváradai törvényszék Várad-tanácsa előtt folyt le, katonai kísérettel, Dr. Hoeszu Gyula védőbeszéde után, melyben védelem fölmintését kérte, a bíróság Löwinger Sámuel ellen az eljárást a törvény idevonatkozó szakasza értelmében felfüggesztette és függőben tartja, miután a vádlott jelenleg katonai munkaszolgálatot teljesít.

Fájdalommal megtört szívvel tudatom ismerőseinket, barátainkat és vendégeinket, hogy szerető férjem

albisi
BAKCSY ÁDÁM
vendégfogó mester

életének 73. évében f. hó 29.-én rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 31.-én délután 3 órakor lesz a református egyház szertartása szerint a Rulikovszky temető kápolnájában.

Özv. Bakcsy Ádámné

Összeállították az öt holdon aluli zsidó birtokok juttatottjainak névsorát

Nagyvárad, március 29. Tudaveendőleg Nagyvárad határában körülbelül 40 holdnyi ötholdon aluli zsidó birtok van, ami a vonatkozó rendelet értelmében igénybevehető és a Közlölet Szövetkezet útján kisemberek között elosztandó. Ebből azonban csak mintegy 24 hold jobbra szőlőbirtok mutatkozott szétosztásra alkalmasnak. Mint már megírtuk, több mint 200 különböző foglalkozású nagyváradai egyén adta be igénylését s az erre kiküldött bizottság összeállította azoknak a névsorát, akik átlag egy holdat kapnak a rendelkezésre álló zsidó birtokokból. A határozatot a polgármester már aláír-

ta, de a névsor mégsem mondható még véglegesnek, mert valószínű, hogy az igénylők viszonyainak lényegesebb megvizsgálása és a nagyobb várakozással kérvényezők esetleges visszalépése még változtatást idéz elő. A rendelkezésre álló területekből a város magának tartja meg a Komló-féle szőlőt és Macskadombot, ahol a közönség számára kiránduló helyeket létesít. Az eddigi névsor szerint juttatottak száma 26. Elsősorban a hadiárvékat, hadirokkantakat és a sokgyermekes vincellérek vették figyelembe. A birtokbaadás előreláthatólag még a hét folyamán megtörténik.

Sikerrel végződtek a nagyváradai légoltalmi tanfolyamok

Nagyvárad, március 29. Hazánk mélyen átérzi a polgárok életével szemben tanúsítandó felelősséget. Ezért fel akar készülni minden veszélyre, amely a polgárok életét fenyegetheti. Ez a felelősségtudat hozta létre városunkban is a légoltalmi tanfolyamokat. Most vasárnap fejeződött be a második tanfolyam. Mindegyik tanfolyam egy héttig tartott három-három csoportban. A két részben tartott tanfolyamot körülbelül 300 ember végezte el. Együtt volt itt az egyház és a világi hívő, a gyáros és a munkás. Épületes volt, hogy senki sem akart kibújni a munka alól s az üzemekből, elsősorban a vezetőség jelentkező kiképzésére. A tanfolyamvezetők általános tapasztalata az volt, hogy minden hallgató átértézte felelősségét és elkövetett mindent, hogy a napi fáradságos munka után elsajátít-

sa a légoltalmi ismereteket.

A vizsgák szép eredménnyel végződtek, ami legnagyobb mértékben a kiváló tanfolyam vezetőinek az érdeme, akik körültekintéssel és hozzáértéssel kiválasztották az anyagból azt, ami feltétlenül szükséges s így nem terheltek meg felesleges anyaggal a hallgatókat. A tanfolyamvezetők Rákosy Miklós olasz római katolikus, Ambros Géza evangélikus, Salánki János Mikszáth Kálmán-utcai népiszkolai tanítók voltak. Külön ki kell emelnünk az ő áldozatkészségüket. Nem kis dolog ma egy tanítónak a mindennapi tanítás után, még délután is 6 órát tanítani és az éjjelt is írásbeli munkával eltölteni. De ők megtették, mert tudják, hogy a tanító a nép nevelője és annak kell lennie az áldozatkészségre való nevelésben is.

Staril Ferenc halála

Nagyvárad. Saját tud. Szomorú hír járta be a várost, 27-én d. u. 1 órakor rövid szenvedés után meghalt Staril Ferenc építész 84 éves korában. Temetése hétfőn délután 4 órakor volt nagy részvét mellett. Utolsó útjára elkísérte őt városunk sok kiválósága, sok tisztelője.

Az elhunyt Nagyvárad egyik legértékesebb és legértékesebb építője volt akinek nevéhez városunk legszebb épületeinek egész sorozata fűződik. Nem volt ugyan okleveles építésmérnök, de

kétségtelenül östettség volt az építészterében.

A Szent László-nyomda r. t. és lapjai megkülönböztetett kegyelettel vannak az elhunyt emléke iránt, mert a Szent László-nyomda r. t. géptermeinek létesítése körül nagyon értékes tevékenységet fejtett ki.

Csak érdekesség kedvéért említjük, hogy az elhunyt unokatestvére volt Székely Istvánnak, a nagyváradai egyházmegye kiváló papjának, a világhírű tudós egyetemi tanárnak.

Hatezer pengős pálya 'ij az egyetemi ifjuság számára

Kétszáz egyetemi hallgató tanulmánya és 14.000 pengő kiosztott pályadíj mutatja a Keresztény Nemzeti Liga egyetemi pályázatának eddigi nagyszerű eredményét és jelentőségét. A Liga most hirdette meg kiemelt pályázatának új tételét, melynek célja, hogy főiskolai ifjuságunk idejében megismerje a határon túli magyarságnak, valamint a délkelet-európai államoknak helyzetét és önkéntes munkával szerezzék meg azt a szaktudást, amely a Dunavölgy újjárendezéséhez magyar részről szükséges. A tételek Erdély, Felvidék,

Délvidék helyzetét, Romániát, Szlovákiát, Horvátországot és Szerbiát ismertető kérdésekre terjednek. A 400, 300, 200 pengős pályadíjak összege ez évben eléri a 600 pengőt. Igen fontos a magyar egyetemi ifjuság szervezeteire és mozgalmaira vonatkozó kérdés is. Az erre érkező díjnyertes tanulmányokat a Liga könyvben fogja kiadni. Kortörténeti jelentősége lesz azoknak a műveknek, amelyek visszatért városainknak, Kassa, Ungvár, Komárom, Kolozsvár, Marosvásárhely, Székelyudvarhely, stb. történetét írják meg

Mozik műsora:

APOLLÓ: Éjjeli gyors.
BELVÁROSI: Víki.
KORONA: Házassággal kezdődik.
CASINO: Donparti karácsony és Irland zarnoka.

1918-tól napjainkig. A gazdasági tétel a magyar közlekedésnek a Balkán felé való kiépítésére és a magyar-olasz gazdasági kapcsolatokra irányítja a figyelmet. Az orvosi tétel a hazai nemzetiségek egészségügyi intézményeinek tanulmányozását kívánja. Van olyan, amely a magyar sportolók szerepét kutatja a Dunavölgyi államok sportéletében. Egy másik az idegenforgalmi propaganda jelentőségét a magyarság megismertetése szempontjából kívánja megvilágítani. Minthogy a legkiválóbb értekezéseket több szakfolyóirat közli majd, az akció valóban nagyvonalú és érdekes feladatot ad ifjuságunknak. A pályázat határideje 1943. október 1. Részletes felvilágosítást ad a Liga Kisebbségi Szakosztálya, Budapest, IV., gróf Károlyi-utca 22.

Elutaztak Nagyváradról a református irodalmi est vendégei

Nagyvárad, március 29. Ravasz László református püspök, Kapó Béla evangélikus püspök és Makkay Sándor egyetemi tanár tegnap látogatást tett Sulyok István volt püspöknél, Materny Imre nyugalmazott evangélikus esperesnél, Turmezey Sándor evangélikus esperesnél, Szontágh Geuztár evangélikus főgondnoknál és Csernák Béla református egyházkerületi tanácsbírónál. A vendégek a látogatások után megtekintették a Püspök- és Félix-fürdőt, majd délután 4 órakor elutaztak Nagyváradról.

Új napközi otthont, bölcsődét és óvodát létesít a város a kéményseprő üzem helyiségében

Nagyvárad, március 29. Heinrich Béla dr. városi tisztifőorvos javasolta a polgármesternek, hogy a volt városi kéményseprőüzem helyiségeit óvoda, bölcsőde és napközi otthon céljaira engedje át. A polgármester elvileg hozzájárult a javaslathoz. Csütörtökön helyeztini szemlélt tartanak s ha ennek eredményeként az előterjesztés megvalósíthatónak látszik, akkor rövidesen berendezik itt a főorvos által tervezett napközi otthont, bölcsődét és óvodát.

Tilos a magánbeszélgetés a városi hivatalok távbeszélő készülékein

Nagyvárad, március 29. A polgármester korrendeletet adott ki, amelyben szigorúan megtiltja a városi tisztviselőknek, hogy a hivatali telefonkészülékeket magánbeszélgetések céljaira igénybevegyék s egyben meghagyja, hogy a hivatalos beszélgetéseket is a legzükségesebbre korlátozzák. Ezt az intézkedést a számvevőségi hivatal jelentése váltotta ki, amely szerint a város telefonszámlája messze felülmúlja az erre előirányozható összeget

Tuniszban kemény elhárító csata folyik

La Gaurdiát tábornokká léptették elő. Keleten nyugalom van az arcvonalakon

Genf. (MTI.) A MTI közli: Newyorkból jelentik: A Fehérházban szombaton Roosevelt és a vezető amerikai külpolitikuskok, valamint Eden között lefolyt megbeszélést Eden amerikai látogatása csúcspontjának lehet tekinteni. A megbeszélések két óra hosszat tartottak és befejezték Eden két hét alatt folytatott tárgyalásait az Egyesült Államok elnökével és külügyminisztériumával.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A dandártábornokká kinevezett newyorki polgármester, La Guardia a Fehérház titkárának közlése szerint valószínűleg belép az amerikai hadseregbe. — Az *United Press* szerint La Guardia Északafrikában való kiküldetése ügyében nem történt végleges döntés.

Zsevjszket rohammal foglalták el a páncélos gránátosok

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon a nap általában nyugodtan telt el, csak egyes szakaszokon voltak helyi harcok. Kursztól északnyugatra páncélos gránátosok napokon át tartó súlyos harcokban rohammal elfoglalták Zsevjszket városát. A Halász-félsziget vizsein német gépek eltaláltak egy nagy ellenséges teherhajót.

A tuniszi arcvonalon tovább tart az elhárító csata. Az ellenség, bár nagy túlerőben volt, tegnap nem tudott döntő eredményt elérni.

A német és olasz csapatok visszavertek minden ellenséges kísérletet és ellentámadással visszavetették az előretolt ellenséges páncél éleket. Német harci gépek a algici part vidékén megtámadták egy hajókaravánt. 1 ellenséges kereskedelmi hajót eltaláltak.

Brit bombázók az elmúlt éjjel be repültek a birodalom területe fölé és egészen a birodalmi fővárosig jutottak előre. — Nyugat-Németország egyes helységeire és Nagy-Berlin területére romboló és gyújtóbombákat dobtak. Súlyos tűzkárok keletkeztek a lakónegyedekben, továbbá rongálások a középületekben és kulturintézményekben. A lakosságnak veszteségei voltak. A támadó gépek közül nyolcat lelőttünk. Előőrszázadok a norvég part mentén még egy angol gépet lelőttek.

Olasz torpedóvetők sikerei a Földközi-tengeren

Róma. (MTI.) Az olasz főhadiszállás 1037. számú közleménye:

A tuniszi arcvonalon a tengelycsapatok továbbra is szívesen állták a kemény csatát az ujonnan harcbevett hatalmas ellenséges erőkkel szemben. Német repülőgépek három ellenséges repülőgépet lelőttek. Az algiri partok magasságában torpedóvető repülőgépek szombat reggel nagyobb ellenséges hajókaravánt támadták meg. Sikeresen elsüllyeszték egy 15.000, egy 10.000 és egy 7 ezer tonnás gőzöst. Egy negyedik gőzös

kigyulladt. Ugyanaz nap német gépek a Földközi-tenger nyugati részében támadtak meg egy ellenséges karavánt és négy közepes nagyságú hajót eltaláltak, közülük az egyik elsüllyedt.

Ujabb magasrangú csunkingi tisztek pártoltak át a japánokhoz

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A Domei-iroda hivatalosan hírül adta, hogy Csiliau tábornok, a csunkingi háborús övezet helyettes parancsnoka március 7-én a Han-folyónál Hankautól 200 kilométerre nyugatra megadta magát. Közölték még, hogy a csunkingi hadsereg egy dandárparancsnoka is megadta magát. A

Halló otthon!

„Jól esik, hogy megemlékeznek rólunk” — írja Szodorai Gábor őrvezető

Néhány nappal ezelőtt 2-vel kezdődő számú tábori posta levelezőlapja érkezett hozzánk. Most régi ismerősünk, Szodorai Gábor őrvezető (Tp. 195/152) irt a szerkesztőségnek és a szerkesztőségnek keresztül hozzátartozóinak, rokonainak és ismerőseinek. Március 18-án indult el a levelezőlap „valahonnan Oroszországból” a következő szöveggel:

„Kedves Huszkai ur! Hálásan köszönöm a rólam való megemlékezést. Az újságot és a könyvet megkaptam. Jól esik, hogy megemlékeznek rólunk és imádkoznak értünk. Adja a Mindenható, hogy eljőjön számunkra a győzelmes béke, hogy

japán csapatok Hupeh-tartományban folytatott tisztogató hadműveleteik alkalmával mindinkább uőtt azoknak a száma, akik önként megadták magukat.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint Stockholmból jelentik, Svédországban az utóbbi időben tevékenyebb lett a szovjet propaganda. Mint a lapok közlik, Stockholmban legutóbb szovjet háborús filmet mutattak be. A svéd távirati iroda szerint Svédország és a Szovjetunió közötti kulturális és gazdasági kapcsolatok előmozdítására létesített stockholmi társaság az egyik stockholmi színházában megünnepelte Gorkij születésének 75-ik évfordulóját. A szovjet hír szerint nagyobb arányban szándékozik kiadni svéd nyelven a szovjetirodalom termékeit.

Üzent a fron!

mindnyájan boldogok és megelégedettek legyünk. Olelem, csókolom szeretteimet és üdvözlöm barátait, ismerőseimet. Maradok hazafias szeretettel: Szodorai Gábor őrvezető.

Szodorai Gábor ezután a szerkesztőségnek küldte az üzenetét közvetítésére. Kérésének ezennel készséggel teszünk eleget. Felhasználjuk az alkalmat, hogy üdvözljük mi is Szodorai Gábor hozzátartozóit és őt magát is így az újságon keresztül. Adja Isten, hogy a győzelmes békébe vetett reménye minél hamarabb teljesüljön.

Kállay Miklós miniszterelnök, a MÉP. országos pártvezére kinevezte a nagyváradi MÉP. vezetőségét

Nagyvárad, március 29. A Magyar Élet Pártja nagyváradi törvényhatósági szervezete dr. Hlatky Endre főispán, törvényhatósági elnök vezetésével összegyűlt jelölőbizottság előterjesztésére Kállay Miklós miniszterelnök, MÉP. országos pártvezér kinevezte a nagyváradi MÉP. vezetőségét. A nagyváradi MÉP. vezetőségének kiegészítése a következő hetekben fog megtörténni.

A MÉP. nagyváradi törvényhatósági városi szervezet vezetősége: Dr. Hlatky Endre főispán, törvényhatósági városi elnök. Törvényhatósági városi alelnökök: báró Gerliczy István földbirtokos. Molnár János dr. pápai prelátnak apátkanonok. dr. Olasz Vilmos, a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara főtitkára. Vargha Gedeon ref. lelkész.

Törvényhatósági városi titkár: Major László Károly.

Kerületi vezetők: Csicsák Károly géplakatos. Ellenés Péter asztalosmester. Középpessy Kálmán gazdálkodó. Martonovits Árpád gyógyszerész. D. Nagy

László kereskedő. dr. Sarkady Sándor ügyvéd. Szigethy József műkertész. Vasas István tisztviselő.

Helyettes kerületi vezetők: Andriška Kálmán garasztulajdonos. Andriška László tisztviselő. Csiby Bálint szövö-mester. Oláh Sándor lakatosmester. Szabó Jakab útépitővállalkozó. Széplaky Sándor hentes. Török Sándor gazdálkodó. Vészi József ny. csendőrtiszthelyettes.

Kerületi titkárok: Bogdándy Gergely bádogos. Főző Jenő igazgató, Fülöp Károly rádióműszerész. Gazdovits Kálmán műszerész, Kőszeghy Dezső gépész. Mocsáry Sándor irógépkereskedő. Puskás György banktisztviselő. Vannai Ernő tisztviselő.

Helyettes kerületi titkárok: Boros Károly tisztviselő. Faragó János szőlő-birtokos. Gyulay Ferenc fodrász. Kiss Árpád cipész. Lakomcsik Lajos kereskedő. Szilágyi Lajos hegesztő. Vári Imre gazdálkodó.

A MÉP. nagyváradi törvényhatósági

városi elnök kinevezése folytán:

Körzetvezetők: Andriška János kereskedő, Darabont Gyula kereskedő, Deák Imre földműves. Dengey Béla ny. MÁV. főmozdonyvezető, dr. Féder Ottó ny. v. tanácsnok, Fülöp László vállalati igazgató, Kiss Bálint cipész, Kristóf Gábor kereskedő, Major János Hangya szövetségi igazgató, Nagy Zoltán tisztviselő, Oláh Lajos kereskedő, Puskás Sándor vendéglős, Rácz András ny. v. főlevéltárnok, Zsigmondovits Géza gyógyszerész.

Helyettes körzetvezetők: Almássy Lajos géplakatos. Bende József kisgazda. Berczik Árpád vegyi iparos, Bujdosó Mihály ny. csendőrtiszthelyettes, Harsányi József kerékgyártó, Jakab László kereskedő, Kendi Béla, a bérkocsisok egyesületének elnöke, Kállay Béla kereskedő, Kósa László gépápoló, Kecskeméthy István vendéglős, Mogyoróssy Elek kocsmáros, Major Lajos kereskedő, Molnár Lajos gazdálkodó, Papp László közműves, Sándor István droguista, Tiszay János kereskedő, Török Béla vas-kereskedő, Wesselényi Imre nyugdíjas.

Körzeti titkárok: Baranyi Imre banktisztviselő, Báthory József kályhásmester, Erdélyi József kereskedő, Fekete Imre vendéglős, Galló János csizmadia, Juhász Miklós festőművész, Joó Lajos kereskedő, Keresztessy Károly borbély, Marcsó Kálmán gazdálkodó, Marossy Sándor borbély, Nagy Sándor kereskedő, Nagy István kereskedő, Ócsay Zsigmond villanyszerelő, Simon József ny. csendőrtiszthelyettes, Somogyi József cipész, Tokai Gábor banktisztviselő, Varga András bádogos.

Helyettes körzeti titkárok: Almássy Pál kertész. Ács Károly vegyi iparos. Bagossy Mihály nyomdatulajdonos, Budaházy István asztalos, Csordás Jenő asztalos, Daróczy János mázoló, Fésűs József kereskedő, Fazekas Ferenc földműves, Kiss Árpád cipész, Kiss Béla műszerész, Kocsis Zsigmond kereskedelmi alkalmazott, Matula István cipész, Pethő Lajos műkövesmester, Stokker Balázs gazdálkodó, Schmidt Antal gazdálkodó, Szilágyi József szerszámlakatos, Tokai Kálmán gazdálkodó, Török Lajos lakatos.

Szlovákia gyarmat után vágyódik

Pozsony. A *Hospodarska Obrada* egyik számában dr. Cerhely Vincze „Szlovákiának gyarmatra van szüksége” címen két oldalas cikkkel bizonyítja, hogy Szlovákia népfellege több mint egy évszázada kénytelen a határon kívül keresni megélhetését a kivándorlás útján. A kérdés csak úgy volna megoldható, ha annak rendezését az állam vállalná magára. A cikk szerint a béketárgyaláson gondolni kell, hogy a népfellege elhelyezésére a határon kívül olyan területeket biztosítsanak, amelyeket teljesen jogtulajdonul ítélnének oda Szlovákiának és amelyek Szlovákia területének harmónikus kiegészítői lennének. Olyan területről van szó, amelyeket a régi Szlovákia nem tud nyújtani. A földgolyón minden bizonnyal lehetne találni olyan területeket, amellyel Szlovákia közvetlen összeköttetést tarthatna fenn a határon való átjárás nélkül víziúton.

A szerkesztő a cikk alatt jelzés után megjegyzi, hogy bár a cikkben foglalt gondolatok sokak számára túl bátraknak tűnnek fel, tartalmuk és érdekes tárgyak miatt teljes egészében közlésre kerültek.

Titokzatos jelek a kevitéseken

avagy

„leleplezik” az új lapkiadók

Nagyvárad, március hó.

Nem hiszem, hogy idősebb olvasónk pengős detektivregényeket olvasna. Annál kevésbé tételezem fel, hogy a krajcáros színes füzetekből láplálja fantáziáját. Talán nem is tud semmit Hosszukező Billről, Tuskólábú Jimről és a többiekéről. Ismereteinek világa Nick Carterrel, Buffalo Billrel és kortársaival zárult le. Mégis detektivregénybe illő módon „leplezte” le és tette pocsékká az egyik új lapkiadóról gyönyörű találmányát, a jelekkel irányított lapkézbesítést.

De kezdjük el szép sorjában előlről.

Új lapkézbesítő állott munkába a régi, tapasztalt, behunyó szemmel is eligazodó kihordó helyett. Bizony sok zavar előfordul ilyenkor. A régi megieszi szívességéből, hogy végigjárja az újjal a „posztját” és megmutatja, hol kell leadni lapot. Megmutatja azt is, hogy hol kell a levélsekere nybe dobni, hol kell az ablakot megzörgetni, hol kell az utca-ajtó alá csusztatni, hol kell az üzlet redőnye alatt belőgni. Nem kis munka ez! Gondoljunk csak el, hogy egy kihordó sokszor 150—200 lapot is kézbesít és mindegyik háznál másképpen kell eljárni. Fontos része a kézbesítésnek a lap beadásának módja. Ha csak egyszer is eltéveszti szegény feje, másnap már cseng a telefon, vagy megy az üzenet a kiadóba: napok óta, hetek óta nem látom a lapot; lemondom, visszaküldöm, mást rendelék, otthagynom, stb. Bizony, nehéz a dolga a szegény lapkiadónak.

Persze, hogy szédült a feje az új embernek, amikor a régivel végigjárta a posztot és hallotta: ide is, meg ide, meg oda és amoda.

Azután: ide pedig az ajtó alá kell csusztatni, amott az ablakot kell megverni, ismét itt zárás után már a Fagyallat-utca-ra kell vinni. Nem lehet ezt csak úgy kapásból megjegyezni. Még a káptalan sem győzné számontartani, pedig annak mindentudó a feje.

Az új kihordó azonban már másnap teljesen egyedül, minden lámas és tanács nélkül járta végig a helyeket. Mi sem természetesebb, hogy özön volt a panasz. Valószínűleg zuhogott a telefonból, levelezőlapokról és személyes bejelentésekből. A kiadóhivatal felvette a panaszokat és mind rázúdította a lapkiadóról fejére. Az meg gondolt egy merészet és vásárolt néhány rud krétát. Elindult kuncsaftjai pontos névsorával a posztja és krétával kis keresztet rajzolt az ajtókra, kerítésekre. Jeleket, amelyeket csak ő ismert s amelyek délután majd jól el fogják igazítani a lapok szétszórásában.

Az ötlet kitűnő volt, a kivitel éppen olyan jó és a kihordás szintén — kielégítő. Mert a jelek még mindig nem tudták megmondani, hogy hol kell az ablakot megzörgetni és hol kell az utca-ajtó alatt becsusztatni. De ez az állapot már sokkal jobb volt, mint a teljes tanácstalanság.

Igy ment volna tehát a kihordás és nem lett volna belőle semmi baj, ha az egyik előfizető észre nem veszi kerítésén a titokzatos jelet. De észrevette és el kezdett gondolkodni. A gondolatok nyomán sötét gyanu ébredt lelkében. Megnézte szomszédja kerítését. Azon nem volt jel. Természetesen ő nem tudta, hogy miért, pe-

dig egyszerű lett volna a magyarázat. A szomszéd nem járattott lapot. A negyedik házon ismét ott volt a jel és szemben is néhány házon. Ez a feltezés csak fokozta gyanúját, amely most egyre határozottabb formát kezdett ölteni. Sötét gonoszlelvőkre, agyafurt tolvajokra, besurranókra gondolt, akik jó előre kijelölik a házat, megfigyelés alatt tartják s a legalkalmasabb pillanatban kifosztják.

Rendőrségre menjen, vagy magán-detektívet fogadjon? Vagy mindig otthon üljön és tusteltyal, vagy pisztollyal a kezében vigyázzon ingó és ingatlan vagyonára. Családjának nem mert szólni. Miért szerezzen álmatlan éjszakákat egy csomó embernek. Elég volt az, ha ő le sem tudta hunyni a szemét már napok óta.

S akkor, hála a detektivregényeken kicsiszolt fantáziának, megszületett a mentő gondolat. Egy csöndes este, amikor teljesen kihalt volt az utca, semmi élőlény nem mutatkozott s úgy látszott, hogy senki sem veszi észre, vette a krétát és sorban meg-

jelölte az utca összes házait. Minden kerítésre felrajzolta a titokzatos jelet. Most aztán had jöjjön a tolvaj — gondolta magában. Nincs mi válogatni a házakban. Remélhető, hogy a megjelöltek közül nem éppen az övét fogja kiválogatni. De inkább az a bizonyosabb, hogy megzavarodva el fog oldalogni, hiszen átláttak a tervén és keresztülhúzták számításait...

Igen, a szegény lapkiadóról számításait keresztülhúzta egy csapásra. Az másnap meglepetve látta, hogy minden házon ott van az ismertető jel. Igyekezett azért dolgát olyan jól elvégezni, ahogy csak tudta. Természetesen ismét özön volt a panasz. De az ötletes előfizető is bejött a kiadóhivatalba és nagy büszkén előadta, hogyan járt túl a tolvajok eszén. A kiadóhivatal tudott már az egész esetről, hiszen a szegény lapkiadóról éppen ezzel védekezett és bizonyította jóakarátát és igyekezetét.

A nagy kimagyarázkodásból természetesen megegyezés lett s a mi lapkiadórunk most már nyugodtan rajzolhatta fel új jeleit az előfizetők kerítésére. De az óvatos előfizetőt is megnyugtattuk. Mert utóvégre neki is igaza volt. Mit lehessen tudni a mai világban. Mindig jobb, ha egy kicsit nyitva tartja az ember a szemét...

(pont)

Megalakult a nagykereskedők országos érdekképviselete Budapesten

Vidékről csak Debrecen, Pécs, Ujvidék és Orosháza kapott képviseletet a vezetőségben

Nagyvárad. Saját tud. Még az elmúlt évben foklalkoztunk más kérdésekkel kapcsolatban azzal is, hogy a kereskedelmi érdekképviseletek országos és egységes rendezésében fontos szerep jut a nagykereskedők érdekképviseletének is. Bár a közvéleményt inkább a kiskereskedők kérdéseinek végleges megoldása érdekli, mivel itt a régi liberális és zsidó érából fennmaradt szervek jövő szerepéről és a Baross Szövetség helyzetéről van szó, a nagykereskedői érdekképviselet megalakulása és a megalakulás módja iránymutatás a kiskereskedők számára is.

A nagykereskedők érdekképviseletének megalakulásáról egyébként a Pesti Tőzsde a következőket írja:

„Az egész magyar nagykereskedelem imponáns megmozdulása volt az a gyűlés, amely a Dunapalota-szálló termében a Nagykereskedők Országos Egyesületének megalakulását kimondta. Vitéz Tasnády Szűts András kormányfőtanácsos, mint egybehívó üdvözölte a megjelenteket s közölte, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 36.447/1943. számú határozatával felmentést adott az egyesület-alapítási tilalom alól avégből, hogy a nagykereskedelem egyetemes, átfogó, független érdekképviselete megalakítható legyen. Az előkészítő bizottság által kidolgozott alapszabály-tervezet letárgyalása, elfogadása és a megalakulás kimondása után a közgyűlés elhatározta, hogy az új keresztény nagykereskedő-érdekképviselet a kereskedelmi kormánytól kérni fogja hivatalos elismerését. Az elfogadott alapszabályokban gondoskodás történt aziránt, hogy az új szervezetben minden nagykereskedő szakma autonóm szakosztálya-

ként helyet találjon. Fontos feladata lesz az új érdekképviseletnek a nagykereskedelem részére szakszerű tájékoztató szolgálat megszervezése és fenntartása. Ezután felsővisiói dr. Fináczy Béla ny. miniszteri tanácsos, műszaki nagykereskedő korelnök vezetésével megjelentették a választásokat. Egyhangú közfelkiáltással elnök lett vitéz Tasnády Szűts András, alelnökök: Halmos István, Heinrich István, Kramer Gyula (Ujvidék), Krayer Gyula, Kunz Román és Zilahi-Kiss Jenő. A választmány tagjai lettek: Bendzsel Béla, Dorninger Hugó, Fináczy Béla, gyulai Gaal Andor, Hamerli József (Pécs), Hodzsa Kornél, dr. Juhos József, Kátai Ernő, Ketting Lajos, Kiss Mihály, Kiss Ödön, dr. Konkoly Iván, Kontsek Géza (Debrecen), vitéz Köllej Andor, Lőrincz László, ifj. Majtényi Béla, Masirevich György, Móré István, Nervetti Viktor, vitéz Pálmay Ferenc, Preysz Tibor, Róbert Emil, Stupek Jenő, vitéz Szijjártó-Szabó Sándor (Orosháza), Vastagh Antal és kövendi Weres Gyula. Számvizsgálók: Balogh Lajos, Czifka Miklós és Fortsner Károly. Az újonnan megválasztott elnök nagy tetszéssel fogadott beszédben fejtegette a nagykereskedelem fontosságát és közeli feladatait, egyébre, összetartásra buzdítva a nagykereskedőtársadalmat. Indítványára a közgyűlés hódoló táviratot intézett a Kormányzó Urhoz és táviratilag üdvözölte Kállay Miklós miniszterelnököt, Varga József kereskedelmi, dr. Szász Lajos közellátási és dr. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminisztert. A megválasztott vezetőség az országos szervezkedés munkáját haldéktalanul megindítja.”

Érdekes megjegyezni a fenti közléssel

kapcsolatban, hogy vidékről csak négy város szerepel. A visszatért részekről csak Ujvidék kapott helyet a vezetőségben. Sem Kolozsvár, sem Nagyvárad annál kevésbé Szatmárnémeti, Marosvásárhely és a többi városok.

Remélhető, hogy a további kiépítés és szervezés során ezeket a hiányokat és egyoldalúságokat el fogják tüntetni.

Nagyszerűen sikerült a Városi Zeneiskola tanári hangversenye

Nagyvárad. Ünnepi eseménye volt a város zenei életének a zeneiskola tanárainak hangversenye, amely vasárnap este 6 órakor kezdődött a Református Kulturpalota nagytermében. Az idény zenei eseményekben mindeddig annyira szegénynek mutatkozott, hogy a magasabb muzsikára szomjazó közönség — érthetően — valószínűleg megrögzött a zenei-délután színhelyét. A hangversenyen megjelent a város képviselőtársaságának Soós István polgármester is.

A változatos és gondosan összeválogatott műsort dr. Szalay Elemér orgonaművész J. S. Bach: C-dur előjátéka és fugája vezette be, majd Nagy Viola Beethoven: „C-moll” t. ma 32 változatban” szerzeményét adta elő káprázatos technikai tudással csillogtatva. Mándy Margit Puccini: „Mimi” és „Lin” áriáit énekelte finom átérzéssel. Rádasként a Píllangó kisasszony áriáját énekelte még a közönség nagy tetszésnyilvánítása mellett. Antal Ilona Schumann-Liszt: „Ajánlás” és Chopin: „Grande polonaise” szerzeményét játszotta zongorán a mély muzsika minden motívumát bravúrosan érzékelte, a legtisztább pianok és legerősebb fortissimok tökéletes előadásával és fölényes technikai felkészültséggel. Énekes Erzsébet dr. Szalay Elemér zongorakísérete mellett Mozart: E-moll szonátáját játszotta hegedűn. Az üdítőn könnyed zenei szám után Raab Erzsébet Chopin B-moll Schrezo-ját adta elő, majd Weiner Humoreszkjét játszotta szintetökéletes felfogásban a modern zene minden eredetiségét visszaadva. A gazdag műsort Dohnányi: C-moll zongora-ötös fejezte be. Szalay Stefánia, Énekes Erzsébet, Horváthné Láng Livia (hegedű), András Ede (mélyhegedű) és Kürti István (gordonka) összejátéka a harmonia csodálatos világába ragadta a közönséget.

Bizonyos, hogy nagyvárad zeneértő közönsége számára a zeneiskola tanárainak együttes szereplése sokán emlékeztet marad s kívánatos lenne, hogy a hallgatóság a jövőben minél több ilyen alkalommal élvezhesse művészetüket.

H. I.

Dr. Andrásy László és Takács Magda esküvője

Nagyvárad. Érdekes esküvő volt vasárnap délután 6 órakor a váradosasi plébánia templomban. Dr. Andrásy László, a közkórház altörvosa és Takács Magda nagyváradi úrilány tartották esküvőjüket nagyszámú érdeklődő jelenlétében. Andrásy László dr-t Nagyváradon jól ismerik.

Az esküvő alkalmából Andrásy László dr-t és a fiatal feleségét a szertartás után az ismerősök egész serege árasztotta el jókívánságokkal.

Dr Ravasz László, dr Kapi Béla és dr Makkai Sándor értékes előadásai a protestáns irodalmi esten

„Amikor a műveltség a család alapjainak támad, megkezdődik a dekadencia” — mondotta Ravasz László püspök

Nagyvárad, március 29. A magyar protestantizmus három kimagasló egyénisége állt a középpontjában annak a magas színvonalú irodalmi estnek, amelyet a „Bihari Reformátusok Lapja” és a „Református Híradó” meghívására a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság rendezett szombat este 6 órai kezdettel a Ref. Kulturpalota dísztermében. Az estélyen, amely iránt olyan hatalmas érdeklődés nyilvánult meg, hogy pótszékeket is be kellett állítani, résztvettek a város polgári, katonai és társadalmi vezetői, Nagyvárad katolikus társadalmát pedig dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök képviselte.

Mi a Protestáns Irodalmi Társaság célja?

Dr. Kapi Béla evangélikus püspök, a Protestáns Irodalmi Társaság egyházi elnöke megnyitó beszédében utalt arra, hogy amikor a Társaság itt, Nagyváradon, hosszú évtizedek után bemutatkozik, magyar és protestáns kultúrát akar építeni.

— Az ember igazi lényege — úgy mond — a kultúra és a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság munkája középpontjába az ember lényegét állítja. Talán nem úgy látja az embert, mint mások, hanem a bibliai antropológia alapján áll és az embert úgy nézi, mint a bűn terhével vállán földrejtött embert, akinek arcán elmosódott a teremtő Isten arca és akiből kell, hogy megváltott és újjászületett ember váljék Isten kegyelméből. Éppen ezért a protestáns kultúra első és második vonása a bűntudat és bűnbánat, hogy meglátása az emberrel, milyennek nem szabad lennie és megmutassa, milyennek kell lennie, hogy ezáltal átvezessen az ember lényegének átalakításával a megváltott és újjászületett, igazi emberhez, akin kirajzolódik a Krisztus örökké való arca. De ennek a kultúrának harmadik és negyedik vonása is ugyanilyen kiemelt jelentőséget mutat, mert az egyéniség képezi alkotó vonását. Mindenki egy külön világ, egy külön birodalom, csodálatos élet, szász és ezerféle lehetőséggel, hivatással és az egyéniség még sem magában áll, hanem benne egy kollektív, hatalmas közösségben, családban, egyházban, nemzetben, emberiségben és bennük a kultúra elhatároló vonásával: a szolgálattal, mellyel odaadja önmagát az örök életkultúra teremtőjének, az Istennek alávetés eszközül.

A protestáns kultúra nem szakadékokat mélyít, hanem aranyhidat épít

— A nemzet életében — folytatta bevezető beszédét Kapi Béla dr. — a protestáns kultúra egyetemes és kiegyenlítő. Nem elkülönítő, hanem összekötő. Nem szakadéktárogást mélyítő, hanem aranyhidat építő, mely nyelvi és felekezeti ellentéteket áthidal és a magyar nemzeti kultúrában összekovácsol. Megmutatja, milyennek kell lennie a magyar nemzetnek, ha ezen a földön létjogát, hivatását be akarja tölteni. Magyar földön akar élni és magyar földben akarja gyökérezni táplálni és növesztetni, az életet magába akarja emelni,

földhöz közel, éghöz közeledve s főként egyet akar: a nemzet arcán kiabrázolni az örökké való Krisztus arcát.

Kapi Béla dr.-nak a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság nevében elmondott bemutatkozó beszédét szünni nem akaró tapsal honorálta az ünneplő közönség.

A műsor másik élményt jelentő száma Makkai Sándor dr., volt erdélyi református püspök, egyetemi tanár felolvasása volt, melynek során a kiváló

író, mint hasonlóképpen kiváló előadót ismerhettük meg. Szavai nyomán a hallgatóság minden egyes tagja, külön-külön, a maga személyében is szinte átélte azt az ujjongató, egekig csapongó boldog örömet, melyet a nemesveretű történelmi elbeszélés hőseként szereplő Nadasdi Tamás nádorispán érzett kései fia születésekor. A néma csendben hallgatott felolvasás befejezése után orkászzerűen tört fel a taps a hallgatóság sorából.

Dr Ravasz László ünnepi beszéde

Az est harmadik élménye dr. Ravasz László, református püspök, az Irodalmi Társaság tiszteletbeli elnökének ünnepi előadása volt. Előadásának alap gondolata: a műveltség isteni eredete és rendeltetése.

— A ezentírásban — úgy mond — ott van az emberi műveltség alapító levele, a csodálatos aranybulla, Isten keze által írva, az élet, a történelem és az örökkévalóság számára. Két vers az egész s így kezdődik: „Teremté az Isten az embert az ő képére...” Ez az alapító levél szól egy nagy ajándékról, beszél arról, hogy ez az ajándék kiknek szól és megmondja, milyen feltétellel kell élni vele. Először szól az ajándékról. Azt mondja, hogy a művelődés a teremtés rendjéhez tartozik. Nem emberi vállalkozás, lelemény és ötlet, hanem isteni megbízatás. A műveltség Istennek az ügye. Következik ebből, hogy a műveltségnek olyan örökkévaló törvényei vannak, amelyeket nem lehet megtagadni, nem lehet róluk elfelejteni. Ha az ember megtagadja, vagy megfélekedzik róla, műveltsége meghal, ő maga elnyomorodik. Lét és nemlét feltétele alatt nekünk ezen a földön berendezked-

nünk és hivatásunkat betöltenünk. Ezért van a műveltség és Istentisztelet között valami rokonság, mint ahogy van a „kultusz” szó a „kultúra” szóval édestestvér.

A szónok beszélt ezután az idézett ajándékról, ami nem más, mint Isten képe. S ami nem lehet más, mint a tiszta, fenséges, egyedül való szellem mely magáról úgy tud, mint Isten teremtményéről, Istenről pedig mint atyjáról, gazdájáról és uráról. Ez a szellem tehát csak addig erő, addig béke és győzelem, míg Isten képét tükrözi s benne ismeri magát. Ha elszakad tőle, ha ellene lázad, elveszti létalapját.

— A művelődés lényege az — folytatta a szónok, — hogy a szellem, az Isten képe, úrrá legyen a teremtett, az anyagi világ felett. „... Hajtsátok uralmatokat alá a földet...” ez az alapítólevél. A kultúra lényege éppen ez az uralkodás. Az uralkodás pedig egy halálosan komoly és tragikus vállalkozás, amely mindennap egész feladatával, a feladat egész nagyságával előttünk áll. Ez a küzdelem az emberi művelődés története.

A műveltség és a család

— További kérdés, — folytatta — hogy kinek adja ezt az ajándékot a feleséges alapítólevél? „... férfinak és asszonynak teremtette őket...” A művelődés nagy feladatát tehát nem az egyes ember kapta, az nem az egyének személyes dolga, hanem annak a közösségnek a dolga, mely a férfi és nő viszonyából, termékeny és megáldott viszonyból kinő és kibokrosodik. Ebből következnek: műveltség nincs szaporaság nélkül. Amikor egy nemzet szaporasága megcsappan, műveltségén halk repedés fut át, törött vázává válik. „... Sokasodjatok, szaporodjatok és töltsetek be a földet...” szól az isteni alapítólevél. A nem szaporodó nem sokasodó nemzetek kihalt

kultúrának a lakói, akik menekülnek önön alkotásaik elől. A műveltségben van valami életellenesség, felhasználja a felső rétegeket és elpusztul. Mindig új rétegek kellene, alulról jövők, friseek. Ebben az a vigasztaló, hogy az emberi művelődés, alapító leveléből kifolyólag, családot, népet és nemzetet feltételez. Ahol a család bő, termékeny, tiszta, lélekben gazdag, ott a műveltség fiatal, hódító, nagyra hivatott. Amíg a műveltség a családi élet szentségét fokozza, addig az a műveltség áll. Amikor a családi élet kezd ki, töri szét, megkezdődik a dekadencia, a kultúra életellenessége, az a folyamat, ahol feléli önmagát a művelődő lélek.

Civilizáció és kultúra. — Végső kibontakozás

A szónok ezután azokat a visszaéléseket vizsgálta, amelyeket az ember ezzel az ajándékkal elkövet. Ezek, 1. amikor a szellem elárulja a maga tiszta minőségét, amikor összeolvad a természetel és lemond a maga méltóságáról. Ez az állapot, az amikor azt tanítják, hogy a szellem is természet, hogy nincs is szellem, csak természet van. A művelődésnek ezt a formáját nevezik civilizációnak, az igazi formájával, a kultúrával, a műveltséggel szemben. 2. Amikor az ember megfélekedez: teremtény

voltáról és azt hiszi, hogy ő önmagának a gazdája s a maga dicsőségét keresi és szolgálja. Ez a bábeli vállalkozás, mely építi a maga tornyát, azért, hogy az embert istenné tegye. Ez a kettő: a materializmus és a bábeli vállalkozás szövetségre lép és ábrázolja előttünk a bűnnek a rontását, mely letörölte az emberről az Isten képét. Ez teszi szükségessé a helyreállítás, a restauráció gondolatát.

— A beteg és megromlott kultúrának — fejezte be előadását dr. Ravasz

László püspök, — nem lesz addig győzülése, a megátokzott emberi nemzetnek nem lesz addig reménye és meenedéke, míg oda nem áll Krisztus elé, a helyreállító Istenkép elé és nem azért néz reá, hogy átalakuljon annak az ábrázatára.

Dr. Ravasz Lászlót, előadásának elhangzása után, hosszasan ünnepelte a hatalmas számú közönség.

A három kiváló vendég szereplését méltó keretbe foglalta a M. Kir. Állami Tanítóképző és Leányliceum Intézet 150 tagú énekkara, melyet Lukács László tanár tanított be és vezényelt bravúrosan. Haury Gézáné szavalata, aki két Reményik-verset adott elő és Harsányi Anna énekművésznő két élvezetes énekszámát Mocskonyi Gabriella zongorakíséretével. A mindvégig szívvonalas és egyben szórakoztató műsor Csernák Béla egyházköri tanácsbíró, váradolazsi lelkipásztor zárószavaival ért véget. (M. F. V.)

Jólsikerült gyűjtést rendezett a középesi körjegyzőség a honvédek számára

A középesi körjegyzőség gyűjtést rendezett a honvédek számára s a sebesült katonák részére történő gyűjtés meglepően szép eredménnyel végződött. A gyűjtés eredményeként a következő dolgok gyűltek össze: 249 drb kész kispárna, 46 lepedő, 244 törülköző, 16 pár papucs, 97 drb mankó, 90 görbebot, 9 pokróc, 5 abrosz, 1 pár kesztyű, 5 pár gyapjuhárisonya, 1 paplan, 1 dunyha, 4 hálóing, 3 alsónadrág, 5 kgr vegyes toll, 1 háttámasz, 10 vizeskancsó, 10 vizesüveg, 102 vizespohár és 90 pengő 28 fillér készpénz. Az adományokat több szekérrel vitték be a rendeltetési helyére.

A honvédcsaládok megsegítésére külön gyűjtöttek a körjegyzőségben, összesen 3931 pengő 96 fillér összeg folyt be, melyet szintén a rendeltetési helyére juttatott az elismerés érdemlő mozgalom rendezősége.

A gyűjtési eredmény a körjegyzőséghez tartozó Almaszeg, Bodonos és középesi községek, továbbá a feketeerdői üveggyár telepen folyt be.

Érdekes megemlíteni, hogy a körjegyzőség területén alig 3600 lakos él.

Mindkét gyűjtést nemes Balkó Antal körjegyző irányította s munkájában a következők vettek részt: Medvéssy József középesi, Kalamár János Bodonosi és Ferke Gábor almaszegi bíró, dr Gurnay Mihályné (gyárvezető neje), Maár Tihámy igazgatótanító, Balkus Sándor, Maár Tihámmé, Gyűjtő Margit, Vermes Gabriella, Kiss Erzsébet, Szentkuthy Erzsébet, Német Olga, Dombi Mária és Linanszky Katalin tanítónők, továbbá Czódán Lőrincné, Kerezsi Lőrinc, Balogh László, Hübner Rudolfné és Sáfian Antal.

Csecsemő holtteste a sínek mellett

Nagyvárad. Báránd községből Püspökladány felé haladó vasuti pályán a szolgálatot teljesítő pályőr egy csecsemőnek holttestét találta. A nyomozás eddigi megállapítása szerint a hullát valószínű a vonatból dobták ki. A nyomozás tovább folyik.

Bensőséges ünnepet ültek Nagyvárad katolikus asszonyai

A magyar katolikus asszony kötelességéről
beszelt Csikiné Lovich Ilona író

Nagyvárad, március 29. Bensőséges szép ünnepe volt tegnap a Római Katolikus Nőszövetség Bihari Kerületi Központjához csatlakozott összes nagyvárad-i katolikus asszony- és leányegyesületeknek. „Katolikus Nők Napját” rendeztek e napon országsszerte a katolikus női egyesületek, így a nagyváradiak is.

Ünnepi szentmisével kezdődött a nap. Reggel 9 órakor a Szent László templomot zsúfolásig megtöltötték az egyesületek tagjai, akik közös szentáldozásukat engesztelőleg ajánlották fel a világ békéjéért. A szentmise szónoka P. Kardas József jezsuita atya volt, aki ezzel a beszéddel kezdette meg a nők lelkigyakorlatát. Meg kell emlékeznünk az Immaculata énekkar szép énekéről, mely a szentmisét még ünnepélyesebbé tette.

Ünnepély a Katolikus Körben

Dél előtt fél 12 órakor a Katolikus Kör nagytermében rendezett ünnepséget a Római Katolikus Nőszövetség Bihari Kerületi Központja a sebesült katonák javára. A közönség soraiban ott láttuk Fiedler István püspököt, dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynököt, a káptalan és a papság többi tagját, Cziffra Kálmán főispánt, dr. Borbély Dezső városi főjegyzőt és még többeket. Természetesen megjelentek az az ünnepélyen az egyesületek képviselői és kiküldöttei is.

Az ünnepély megnyitóját a még mindig beteg Cziffra Berta elnöknő helyett Fáber Lipótné, a Római Katolikus Nőszövetség sajtószekciójának elnöknője mondta el. Megnyitójában nagyon szépen fejtette ki azt a gondolatot, hogy a Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe után rendezett seregszemle elősorban a szolgálat, az oadaadás gondolatát fejezi ki szépen. Ennek az oadaadó szolgáltatnak pedig a elfogadásában kell megnyilvánulnia.

Fáber Lipótné megnyitó beszéde után Török Erzsébet ének- és előadóművésznő, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja énekelt Maczalik Gabriella zongorakísérete mellett Kodály feldolgozású népdalokat és balladákat. Páratlan előadókészséggel vetítette a hallgatóság elé a dalok hangulatát. Hangja, mozdulatai, arcjátéka valóban igazolta Halmos László — a magyar zenei élet elismert képviselője — kritikáját, mely szerint Török Erzsébet Magyarország legjobb Kodály és Bartók interpretálója. Tegnap szereplése még sokáig fog Nagyvárad közönségének emlékezetében élni.

Ezután nemes Csike Gáborné Lovich Ilona, az ismert nevelési író lépett a színpadra, hogy elmondja ünnepi beszédét. Beszédében a magyar asszony és a magyar anya kötelességeiről beszélt. Ez a kötelesség kétirányú. A katolikus magyar asszony kötelessége hitében elmélyülni, mert csak így tudja igazán Istenfelelemre, vallásos és erkölcsös életre nevelni gyermekeit. Kötelessége továbbá magyarságában megerősödni és fejlődni, mert csak így tud igazi fiakat nevelni a hazának. Ez a magyarság pedig nem szó és nem frázis, ha-

nem mindaz, ami multunkat, jelenünket és jövő reményeinket jelenti. A magyar katolikus asszony igazi magyart dudu gyermeke bölcsője mellett és a mese, a játék, amellyel a zsenge palántát körülveszi, az is igazi magyar. Ez különben Isten iránti kötelesség is. Mert az örök magyarság, mint minden más egészséges nemzeti gondolat, egy szín, egy hang az isteni nagy harmóniában. Bünt követ el az, aki meghamisítja, vagy akinek a hibájából elvész ez az érték. Így nem is lehet jó katolikus, aki magyarnak született és magyarságával nem törődik. Sokat hívatkoznak mostanában arra, hogy az idők nehézségei miatt ilyesmire nem gondolhatunk. Nem lehet eléggé kárhóztatni ezt az álláspontot. Ma az utolsó órában vagyunk és holnap talán már késő lesz. Örök magyarságunk ápolása éppen úgy a belső front feladata, mint a többi kötelességek.

Lovich Ilona előadását hálás tetszésnyilvánítás kísérte végig a befejezése után szünni nem akaró taps jutalmazta. Utána ismét Török Erzsébet éne-

kelt népdalokat és balladákat ismét kitérő nagy sikerrel.

Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök mondott ezután záróbeszédet. Ez az ünnepség — mondotta — legyen a nehéz hétköznapiak még nehezebb feladatainak teljesítésére biztatás és erőforrás. Megköszönte az előadók szereplését és Isten áldását kérte a Nőszövetség további munkájára.

Utkésze kapta meg a vezetőség s így nem is olvashatta fel az ünnepélyen a beteg Cziffra Berta elnöknő üdvözlő táviratát, amelyet az betegágyából küldött. A távirat szövege a következő:

„Megpróbáltatásom órái alatt az Urhoz felszálló és meghallgattatásra lett imáitokért hálás szívvel gondol reátok a mai szép ünnep és lélekben köztetek van, további munkátokra Isten áldását kéri: Cziffra Berta.”

GAZDASÁGI ÉLET

Méznádbort és szeszt is lehet készíteni a méznád szörpjéből

Minden kisgazdaságban és kertgazdaságban ajánlatos a hasznos növény termesztése

Nagyvárad, március hó. Lapunk hosszabb cikkben számolt már be egy várakörnyéki törpegazda tapasztalatai alapján a nádméz termesztésének nagy hasznairól. Megírtuk, hogy a kisgazda néhány szögölnyi kertjében egy kiló magból tetemes értékű méznádat nyert, amiből takarmányt silózott, szörpöt préselt és magot vert ki. A szörpből nádméz lehetett főzni, amit nagyszerűen fel lehetett használni élelmiszeri célokra. Minden fajta étel, ital és tészta megédésítéséhez jó. Most újabb hasznosítási lehetőséget mutatjuk be olvasóinknak. A méznád szörpjéből méznádbort és szeszt is lehet készíteni, még pedig olcsó eljárási móddal. Olvasóink között bizonyára sokan felfigyeltek már a multkor is a méznád nagy hasznára. A mostani cikk még többek figyelmét felhívja a háborus nehézségek közepette kettős fontossággal bíró hasznos növényre.

A következőkben leírjuk, hogyan lehet méznádbort és szeszt készíteni a méznád szörpjéből:

Újabb áremelkedések Törökországban

(MN.) Bár a drágaság terén Törökország eddig is első helyet foglal el a világstatisztikában, a török kereskedelemügyi minisztérium megállapítása szerint a drágulási folyamat a legutóbbi időkben is folytatódott. Az áremelkedés egyik oka, hogy

A kiperéselt nyers léhez annyi bor-követ teszünk, míg a kék lakmuspapír megpirosodik benne, azután forráspontig hevítve a levét, lehűtjük 20 C. fokra, vagyis jó szobahőmérsékletre, azután beoltjuk borélesztővel. Utána hordóba töltjük és szobahőmérsékleten tartva 2 nap alatt az erjedés befejeződik és ez a legegyszerűbb méznádborkészítése házilag.

Szeszkészítés módja. A kiperéselt 100 liter friss léhez adunk 1 köbcm. gyógyszertárban vett tiszta kénsvat, ezen folyadékba mártunk kék lakmuspapírt, mely erősen vörös színt nyer. Ha ez nem történik meg, még adunk hozzá 1—1 köbcentiméter kénsvat, azután szobahőmérsékleten tartva erjesztjük. Az erjedés befejezése után szeszfordéba kifőztetjük. Szeszt nyerünk még a kiperéselt, vagy préseltlen nyers sárból is, ha leszakcsávva hordóba döngöljük és bedöngölés után azonnal agyaggal légmentesen letapasztjuk, letapasztás után pedig 2—3 heti állás után szeszfordéban kifőztetjük.

egy- vilajetekben az árukészletek már ugyszólván teljesen kimerültek, azonban a kiviteli fölösleggel rendelkező tartományok sem alkotnak kivételt. A minisztérium a kereskedelmi kamaráknak az árellenőrzés megszigorítására adott utasítást.

PAPP MARGIT

butorkiállításra
ujra személyes vezetése alatt áll...

Rimanóczy u. 8.

Telefon: 14-23

Nemzetközi bank Európa ujjaévitésére

(MN) Lisszaboni jelentések szerint Washingtonban tárgyalások folynak egy nemzetközi bank jelállításáról, melynek az lenne a feladata, hogy a háború után Európa ujjaévitésére finanszírozza.

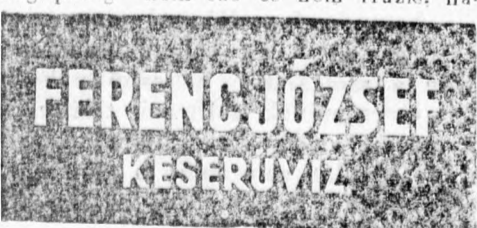
Ennek a különleges célokat szolgáló banknak szervezetéről és speciális feladatairól részletes adatok még nem kerültek nyilvánosságra, a világháború utáni angol-amerikai hitelnyújtások „áldásaira” utalva azonban Európa gazdasági körei is elég okot látnak a bizalmatlanságra.

Őszinte mozikritika

Ejféli gyors

— Az Apolló-filmszínház bemutatója —

Ősbemutatój volt szombaton az Apolló mozinak. Az Ejféli gyors című filmet vetítették, megelőzve a budapesti filmszínházakat is, a közönség igen nagy érdeklődése mellett, amit a darab meséje, rendezése, színészi teljesítményei teljességgel indokolnak. Vasutas-környezetben játszódik a film; egy pályamester leányáért — Bordy Belláért — vetélkedik egy mozdonyvezető és egy fűtő. A mozdonyvezető, akit Sárdy János operaénekes alakít, lesz a győztes a fűtővel szemben, akit Greguss Zoltán jelenít meg a vásznon. Nagy drámai összeütközések alakulnak ki a cselekmény során a két vasuti alkalmazott között, amelyek megrázzan igazalmas jelenetekhez vezetnek. A fűtő és a mozdonyvezető élethalál harca a rodogó vonat mozdonyán már szinte az idegekre megy túlfeszítettségében, de ugyanilyen megdöbbentő a tettéért állását vesztett fűtő bosszu kísérlete is az éjjeli gyors ellen, amelyet a boldog rivális vezet. A darabot a vasutas élet tökéletes ismeretével írták és rendezték s lehetetlen észre nem venni a szereplő személyek beállításában és a jelentkezésben azt a helyes elgondolást, hogy a helyzetek kialakításánál és a jellemek ábrázolásánál ne éleződjék ki semmiféle osztály-szemlélet. A fűtő és a mozdonyvezető a magánéletben olyan jólöltözött feszelen viselkedésű fiatalember, mintha íróasztal mellett keresné kenyérért s a kedves polgári környezet festésénél se utal az író és a rendező egy tarka abrosszal sem társadalmi megkülönböztetésekre, ami a tisztán emberi értékek és jellemek kihangsúlyozását kétségtelenül zavartalanabbá teszi. Örvedetes jelenség ez, mert a magyar élet igen hajlamos az osztályellentétek feltüntetésére s ezért kelt a film ebből a szempontból kellemes meglepetést nálunk, holott ez minden más táján a világnak magától érthetődő lenne. Az Ejféli gyors minden részletében az élethől merített darab s az egyik fő titka sikerének. (*)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza

VIDA MIHÁLY HALALA. Szatmárról jelentik: VIDA Mihály rektordíj római katolikus lelkész, életének 48-ik. ültetvényében 14-ik évében, folyó év március 23-án a betegek szentségével megerősítve hosszas és fájdalmas szenvedés után Turtterebesen az Urban elhunyt. A megboldogult földi maradványait a turtterebesi római kat. plébániatemplomból folyó hó 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén délután temették el. Lelkeüdvéért az engedélyezett miséjét március 26-án mutatták be.

Utasításokat adott a Duce a légi fegyvernem fejlesztésére. Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Mint közlik a Duce az olasz légierő ünnepén való részvétele után fogadta az olasz repülőgépipar vezetőit és utasításokat adott a légi fegyvernem fejlesztésére.

HŐSI HALÁLT HALT GAVIANO PIZZOLATO. Róma. (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Hivatalosan közlik hogy Gaviano Pizzolato hadosztálytábornok Tuniszban a legutóbbi harcok során hősi halált halt.

A MÉP nagyváradi törvényhatósági szervezete szerdán pártnapot tart. A MÉP városi szervezete Kazinczy-utca 6. szám alatti helyiségében szerdán este 7 órakor pártnapot tart. A pártnapon részt vesz dr. Hlatky Endre főispán, törvényhatósági elnök is. A párttagokat ezután is meghívja az elnökség. A pártnap tárgysorozata időszaki kérdések, valamint a kerületvezetők beszámolóit szerepelnek.

ELHANGZOTTAK AZ ELSŐ LELKI-GYAKORLATI BESZÉDEK. Nagyvárad. Saját tud. Nagy várakozással néztünk P. Kardos József lelkigyakorlati felé. Most elhangzott már az első beszéd és mindenki számára valóságos élmény volt. Az életből, gazdag tapasztalatból fakadtak a Páter szavai és azért szólak minden szívhez. Most már a beszéd hatása alatt, fokozottan hívjuk fel a katolikus nők és férfiak figyelmét a lelkigyakorlatokra.

Hogy lakása hangulatos legyen, színes, modern bútort MEZEI-nél vegyen
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák díltűntázzal is. Előnyös vétel.

Tordai Gross Károly képe a Műcsarnok tavaszi tárlatán. Nagyvárad Saját tud. Tordai Gross Károly már régóta dolgozik Nagyváradon. Ez a szorgalmas, nagy munkabírási és nagyon tehetséges festőművész egyre jobban megkedvelteti magát a művész közönség körében. Most újabb nagy sikeréről számolhatunk be. A Műcsarnok tavaszi tárlata elfogadta a „Bucsecsé” című képét kiállításra.

CSALÓDÁST KELTETT MORGAN ÖRÖKSÉGE. Amszterdam. A NTI közli: Newyorki jelentés szerint az a vagyon, amelyet az elhunyt Morgan volt bankár két fiára hagyott, 50 millió dollár. Ez az összeg nagy csalódást keltett a közönség körében, mert vagyonát sokkal nagyobbra becsülték. Azt hiszik, hogy még életében elvesztette vagyona nagyrészt.

Dohnányi Ernő hangversenyt ad Nagyváradon. Bizonyos, hogy Nagyvárad zenekedvelő és zeneértő közönsége körében osztatlan nagy örömet kelt az a hír, hogy Dohnányi Ernő, a kiváló zongoraművész és zeneszerző a közeli napokban önálló hangversenyt ad Nagyváradon. Már hetekkel ezelőtt tárgyalások indultak a mester és váradai megbízottai között egy önálló hangverseny megrendezése érdekében s tegnap végre megérkezett Dohnányi Ernő sürgönye, amelyben közli, hogy a váradai meghívásnak örömmel tesz eleget és április elején megtartja önálló zongora hangversenyt. A hangversenyt a Református Kulturpalotában tartják meg. Bővebbet a közeli napokban.

25 SZÁZALEKKAL FELEMELIK A MUNKÁSOK ROKKANTSÁGI ÉS ÖREGSÉGI JÁRULÉKAIT. Róma. Magyar TI.) A NTI. jelenti: A munkások rokkantsági és öregségi járulékait április 1-től kezdve 25 százalékkal fellemelelik.

Arab kongresszus lesz Kairóban. Tuniszból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Kairóban legközelebb arab kongresszust tartanak. Az iraki belügyminiszter és Nahas pasa egyiptomi miniszterelnök már értekezésbe léptek a kongresszus előkészítése ügyében.

Sárdy János
 a magyar filmek körútrajongott sztárja április 7-én és 8-án a Korona Filmszínházban ória- és dalestélyt ad.

Operarészleteket, Ady és műdalokat énekel: **Czeplédy Ilona** a kiváló énekművész. — Konferál **Szögi Arany, Biró László** hegedűművész vezényletével 40 tagú koncertzenekar működik közre. Jegyek elővételben (1 pengőtől 7 pengőig) a **Korona Filmszínház** pénztáránál válthatók. „Lyra” hangversenyváltalat rendezése.

FORDNAK 85 EZER MUNKÁSRA LENNE SZÜKSÉGE UJ GYÁRAIBAN. Lisszabon. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint a Ford vállalatok képviselője közölte a kormánnyal, hogy új gyárak számára 85 ezer munkásra lenne szükség. A munkásokat eddig nem tudták megtalálni. annál is inkább, mert elhelyezni sem tudnák őket a lakóháziány miatt.

ISMERETLEN HELYEN FÖLDRENGÉS VOLT. Athén. (MTI) A NTI. jelenti: Az athéni földrengésjelző állomás készülékei sok könnyebb és nagyobb földrengést jeleztek a korinthusi-öbölben. A földrengés területéről eddig nem érkeztek további hírek.

Magyar Elektrotechnikai Egyesület nagyváradi előadásorozata. Vitéz Gohér Mihály okl. gépészmérnök, a Ganz és Tsa Rt. villamosági gyárának főfelügyelője 1943. március 30-án kedden délután fél 7 órakor, Nagyváradon az Ipartestület előadótermében indukciós motorok szerkezete címen előadást tart. Kérjük az Ipartestület igen tisztelt tagjait, hogy ezen a rendkívül érdekes ismeretterjesztő előadáson minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. — Vendégeket szívesen látunk. Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Elnöksége.

APOLLO Filmszínházban
 Sárdy, Bordy Bella, Greguss és Billicsi legújabb filmje
ÉJFÉLI GYORS
 Kedvezményesjegyek csak keddtől érvenyesek! Az előrelátható óriási érdeklődésre való tekintettel, biztosítsa jegyét elővételben!

BELVÁROSI VIKI
 Ragyogó ötletekkel tarkított, aranyos, békebeli történet.
Jávor Pál, Kiss Manyi, Mály Gerő, Rózsahegy Kálmán stb.

Dr Krüger Aladár tartott előadást a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesületének budapesti közgyűlésén. A MOT jelenti: Szombaton este tartotta közgyűlését a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesülete a budapesti ügyvédi kamara székházában. A közgyűlésen a magyar jogásztársadalom sok kitűnősége vett részt. Az igazságügyminisztert vezette Bonczos Miklós államtitkár képviselte. Krüger Aladár dr. elnök megnyitójában kifejtette, hogy a nagy mérkőzésben, amikor az istentagadók a kereszténységgel, a nyugati civilizációval és keleti barbársággal harcol, a MÜNE jelentékeny erkölcsi tényező. A MÜNE felkészült a jövődök békére és visszaállította a magyar ügyvédség régi tekintélyét.

Illetékes hely véleménye egy Kaszap Istvánról megjelent könyvről. Illetékes helyről a Magyar Kurirt a következők közlésére kérték fel: „Kaszap István segits!” címmel a „Közérdeku K. V.” kiadásában Kovács J. Elektől egy könyv jelent meg. A könyvre vonatkozólag több helyről intézett kérdésre illetékes helyről a következő felvilágosítást adták: A szóban levő műnek tárgyánál és tartalmánál fogva egyházi kinyomatási engedélyre van szüksége. Mivel ilyenek rajta nyomra vagy jele nincsen, katolikus részről nem ajánlható, nem terjeszthető és nem rendelhető.

KOMMUNISTAELENES KIÁLLÍTÁS ATHÉNEN. Athén. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A kommunistaellenes „Szovjet Paradicsom” kiállítást Athénben ünnepélyes keretek között megnyitották.

Bulgária rendületlenül hisz nagy szövetségi győzelmében. Szófiából jelentik: (MTI) A Bolgár TI jelenti: Március 28-án ünnepélyesen befejeződött a Szobranje negyedik ülésszaka. Filov miniszterelnök köszönetet mondott a képviselőknek közreműködéséért, bizalmukért és főként azért, hogy a felmerült kérdéseket az ülészak ideje alatt az ország bel- és külpolitikai követelményeinek megfelelően tárgyalták. — Hangsúlyozta, hogy teljes mértékben hisz Bulgária nagy szövetségeseinek győzelmében és a bolgár ügy teljes diadalában. Örömet fejezte ki, hogy a Szobranjenek ez ülészaka alatt Bulgária nagy szövetségesei diadalmasan folytatták harcukat, ami végeredményben jobb és boldogabb Bulgáriának is biztosítja a jövőjét. Következő szavakkal fejezte be beszédét: Éljenek nagy és legyőzhetetlen szövetségeseink!

Ítéletet hirdettek a Vicsay-szülőben történt lopás ügyében

Nagyvárad, márc. 29. Még az idegen megszállás alatt történt, hogy tolvajok jártak a Vicsay-féle szülőben, ahonnan nagyobb mennyiségű bort, rőzgálicot, s karókat vittek el.

A gyanu Csura Lajos, Farkas Zsigmond, Szücs Dániel és Csibánszky Sándorra terelődött s ellenük indult meg az eljárás. Az ügyben, több korábbi tárgyalás után, ma délelőtt hirdették ítéletet dr. Rozsly István mint büntető egyesbíró. Eszerint: Csura Lajos, mint tettest 4 hónapi fogházra, Farkas Zsigmondot és Szücs Dánielt orgazdasággért két hónapi fogházra, Csibánszky Sándort tulajdon elleni kihágás miatt 150 pengő pénzbüntetésre ítélte a bíróság. Ez utóbbi ítélet jogerős, míg a többiek, védőik, dr. Dobay Kálmán és dr. Mázor utján fellebbezést jelentettek be.

Óvadéksikkasztásért három hónapi fogházra ítélték egy vendéglőst

Nagyvárad, márc. 29. Bikár Jenő vendéglős ellen óvadéksikkasztás miatt emelt vádat a királyi ügyészség, mert Daróczy Mihálytól, mint perccentestől 1000, Kulcsár Imre pincértől pedig 1500 pengő kauciót vett e azt, azok beleegyezése nélkül befektette üzletébe. Amikor pedig szolgálatukból kiléptek, Bikár nem fizette vissza azonnal a pénzüket.

Az ügyet ma délelőtt tárgyalta dr. Rozsly István büntető egyesbíró. Bikár nagy bőbeszédűséggel ártatlanságát hangoztatta, a kihallgatott tanúcskú alatt tett vallomása azonban alátámasztotta a vádat, s a bíróság büntetésnek mondotta ki Bikár Jenőt, két rendbeli sikkasztás vétségében és ezért összbüntetésül három hónapi fogházra ítélte. Ugy az elítélt, mint az ügyész fellebbezett.

GÓLYA AZ ESKÜVŐN. (MN) A keletnémetországi Belgard kedvence egy gólya, mely valamiképpen lekészett az őszi vonulásról és az egész telet itt töltötte. A szokatlanul enyhé telet mindenesetre kellemesen átvészelte és rendszeres vendég lett a konyhákon, ahol mindig csurrancseppen számára valami. Legutóbb azonban különös ihlettel vezérelve a templomba is ellátogatott, éppen akkor, amikor egy fiatal pár esküvőjét tartotta. A jegyescpár a hírek szerint pirulva, de azért minden bosszankodás nélkül fogadta a jó előjelként tekintett tapintatlan látogatót.

SPORT

Győzött a NAC Kolozsvár ellen NAC—KAC 3:2 (1:1)

Góllövők: Pereny, Bonyhád, Kovács IV, Szegedi Tóth III

Vass játékező szipjére a NAC zöld ingben és fehér nadrágban így állt fel:

Vécsei — Kovács II, Ónody — Szegedi, Perényi, Deményi — Ince II, Barna, Sárvári, Bodola. Tóth III

A KAC piros ingben és fekete nadrágban a következő felállással kezdett:

Plank — Szaniszló II, Vass — Páll, Bonyhádi, Csákány — Tárnoki, Kovács IV, Váczy, Szántay, Tolnay.

Már az első percben a NAC bal-szárny lendül támadásba. Bodola Deményi labdájával Tóth III-at szöketteti és csak paratrudják szerelni a szélsőt. Egy perccel később már Sárvári feje fölé az Ince II szögletét. Bodolát buktatják, Matyi fölé vágja a szabadrugást.

Teljes NAC fölény alakul ki. Bodola tisztára játssza magát Sárvári szép labdájával és közelről Plank kezébe lövi. Óriási helyzet volt. Az 5. percben a kapura húzó Barnát elnyomják. Bodola szabadrugása Sárvárit leszen találja.

A 14. percben születik meg a gól. Sárvárit szögletre szerelik.

Tóth Matyi szépen ívelt labdáját Szegedi fejeli kapura. Plank rosszul fut ki s Bonyhádi már csak kézzel tudja a kapuvonatról kiütni a labdát. A büntetést Perényi a jobb alsó sarokba vágja. 1:0

A 26. percben ismét a NAC bal-szárny támad. Matyi szépen lefut, beadását Sárvári Bodolához továbbítja s Dudus 20 méterről hatalmas bombát ereszt meg hajszányival fölé.

Néha-néha fellátogat a KAC is és a 38. percben eredményes is.

Tárnoki ártatlannak látszó beadását Szegedi kézzel érinti 16-oson belül és a büntetést Bonyhádi a vetődő Vécsei mellett belövi. 1:1

A féldíj eseménye még, hogy Tóth III hatalmas felső kapufát löv.

II. FÉLDÍJ

NAC támadással kezdődik a második féldíj is. Barna szép labdája Ince II-t leszen találja. A 3. percben Ince II-t elnyomják, Tóth III a szabadrugást fölévágja.

A 7. percben Váczy teremt igen meleg helyzetet a NAC kapu előtt. Kapura tör a középcsatár és már Ónodyt is kicslezte, de a kifutó és első Vécsei mellett rosszul céloz Nagy helyzet volt.

A 16. percben Perényi miatt szabadrugást küld a kapura Csákány, a labdára hárman ugranak: Szegedi, Ónody és Kovács IV, a kolozsvári csatár az ügyesebb és már is a jobb alsó sarokban táncol a labda. 1:2

Tovább támad a KAC. Tárnoki lefut, átad Váczynek és a középcsatár az üres kapu mellé lövi.

A nagy ijedségtől magához tér a NAC és újra támad s a 24. percben már egyenlített is.

Tóth III fut le, de dancsolja Szaniszló. Matyi ívelt kapu elé a labdát és Szegedi kapásból a bal alsó sarokba vágja a meglepődött Plank mellett 2:2

A vezetéssel sem vártnak sokáig

a zöldfehérek.
A 26. percben Sárvári pontos átadását Barna gyönyörűen Matyi elé teszi és a balszélső hatalmas lapos lövéssel a jobb alsó sarokba küldi a bört. 3:2.

Általános megnyugvás lesz úrrá a közönségen, mert hiszen a nagy NAC fölény alapján már régen gólokkal kellene vezetni.

Óriási NAC fölény bontakozik ki ismét. Először Tóth III lövését tolja szögletre Plank, majd Barna beadásából lesz nagy kavarodás a KAC kapu előtt. Már Plank is kifut a kapuból, a labda egész másutt táncol, de mégis az üres kapu mellé kerül.

Mezőnyjéekkel ér véget a II. féldíj.

Szögletarány 8:1 (3:0) a NAC javára.

Vass játékező biráskodásával meglehetünk elégedve, ha elképzeljük, hogy a KAC játéka mivé fajulhatott volna keményebb irányításhíján.

A közönség nagytömege az izgalmas hangulat ellenére sem vesztette

A Szigligeti Társaság tisztújító közgyűlése

Mint már közöltük, a Szigligeti Társaság elnöke dr. Némethy Gyula prelátus kanonok elnök, március 30-án, kedden délután 5 óra órára összehívta a Szigligeti Társaság közgyűlését. Ennek a közgyűlésnek különösen nagy fontosságot ad az a tény, hogy ez alkalommal kerül sor a tisztikar lemondására és az új tisztikar megválasztására.

Az ötven éves multia visszatekintő Irodalmi Társaság csak pár héttel ezelőtt ünnepelte alapításának évfordulóját országos érdeklődés mellett. Ezek az ünnepségek megmutatták, hogy vá-

el tárgylagosságát, néhány kivétellel. Ugyanis akadt pár tájékozatlan, akik az Ince elleni szabályos ítéletet, szabálymentes folytán annyira szívükre vettek, hogy még a sajtóhálynak is szemrehányást tettek a játékezők megvédése miatt. Ezzel is meggyőzve bennünket arról, hogy a szabálynemismerőkkel szemben a jövőben is mennyire a szabályt helyesen alkalmazó bíró mellé kell állunk — még ha az a NAC hátránvát jelent is.

Gamma—SalBTC 2:2 (2:0) Já-Ferencváros—Haladás 1:1 (0:0)

Kispest—Szeged 9:1 (4:1). Já-Törekvés—Szolnok 1:0 (0:0).

Ujvidék—DiMÁVAG 1:0 (0:0).

Ujpest—Vasas 3:1 (1:1). Játék-WMFC—Elektromos 3:2 (2:1).

1. Csepel	20	14	2	4	65:38	30
2. Nagyvárad	20	13	2	5	57:29	28
3. Ferencv.	20	11	4	5	62:36	26
4. Gamma	20	9	7	4	48:32	25
5. Szolnok	20	10	4	6	53:31	24
6. SalBTC	20	8	8	4	51:46	24
7. Vasas	20	10	3	7	39:34	23
8. Ujpest	20	8	3	9	50:53	19
9. Ujvidék	26	6	6	8	33:42	18
10. DiMÁVAG	20	6	5	9	36:51	17
11. Kispest	20	6	4	10	43:41	16
12. Haladás	20	6	4	10	40:57	16
13. Törekvés	20	5	5	10	27:51	15
14. Elektromos	20	6	2	12	38:40	14
15. Kolozsvár	20	5	3	12	37:54	13
16. Szeged	20	5	2	13	33:77	12

rosunknak erre az irodalmi egyesületére új és nagy feladatok várnak. A mostani közgyűlésre hárul a kötelesség, hogy a régi, kipróbált vezetők mellé olyan fiatalokat állítsunk, akiknek munkássága megalapozza az újabb ötven év sikereit.

Tekintettel a közgyűlés fontosságára, a Szigligeti Társaság elnöksége ezúton is kéri a Társaság tagjait, hogy a kedden délután 5 órakor a város háza Kistancstermében tartandó közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Férfi ruhákat, használtakat használatra szántak Bemer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Tolnay Klári vendégszínház szerdán, csütörtökön este, pénteken délután és este

Magyar-Német Bajtársi Est hétfőn este fél 7 órakor a nagyvárad Tűzharcos Szövetség rendezésében. Felemelt helyárak. Az előadás pontosan fél 7 órakor kezdődik, utána a nézőtéri ajtókat hatósági intézkedésre bezárják.

Népművelési Előadás kedden este. Szüretkerül: Lehár „Éva” című nagyoperettje kerül színpadra.

Tolnay Klári szerdán este a „Tűzvész”-ben, csütörtökön este, pénteken délután negyed 4 órakor és pénteken este a „Francia szobalány”-ban lép fel. Felemelt helyárak. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók. Szombaton délután a Vén diófa.

az idény legnagyobb operett sikere van műsorán. *Filléres helyárak.*

Leányvásár. Jakobi Viktor nagyszerű operettjét szombaton este mutatja be a színház premier-bérlet keretében. A-bérleti előadás vasárnap este lesz. (Tekintettel a pénteki vendégszínházra egy nappal eltolódnak a bérleti előadások.)

HETI MŰSOR:

Hétfőn este fél 7 órakor: Magyar-Német Bajtársi Est.

Kedden este: Éva

Szerdán este: Tűzvész. (Tolnay Klári.)

Csütörtökön este: Francia szobalány. (Tolnay Klári.)

Pénteken délután és este: Francia szobalány. (Tolnay Klári.)

Szombaton délután: Vén diófa.

Szombaton este: Leányvásár, premier-bérlet.

Vasárnap este: Leányvásár, A-bérlet.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Zsiros S. J.: Jézus élete — kötve — teljesen új állapotban eladó. Cím a kiadóban. 440

Eladók regények Dr. Baditz. Miskolc. 611

Ebedlő butor eladó. Csengeri-u. 39. 751

Jókarban levő varrógépet megvételre keresek. Csengeri-u. 10. I. ajtó. 505

Eladó üres ládák és hordók. Sándor drogéria, Rákóczi-ut. 7. 503

Váradszöllős, Hősök-utca 2. alatt jókarban levő betegtolókoosi eladó. 502

Boroshordókat vásárolok. Kálmán. Magyar-utca 10. szám. 501

Ingatlan

Dorongos oldalon 2 magyar holdas szőlőmet rajta levő 2 szobás uri lakással eladom. Kizárólagos megbízottam Jelinek ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 485

Allást nyee

KIFUTÓ-PIUT felvesz a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.

Magas százalékkal könyvgyűjtnöket keresek. Cím a kiadóban. 442

Érettségizett tisztviselőket, kik önálló munkakörben díszponálni tudnak, keres itteni nagyobb iparvállalat. Sajátkezűleg írt ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Öskeresztény gyakorlott munkaerő” jellegre a kiadóba küldendők. 483

Szabósegéd női angol munkára, erős kézimunkás felvétetik. Vadásznő, Hitler-utca 11. 496

Önálló nőiszabó segédet felveszek. Solyom, Alapi-u. 6. sz. 504

Allást keres

Irodai gyakorlattal öskeresztény urnő állást keres. Címét „Megbízható” jellegre a kiadóba kér. 506

Különlele

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindenemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pieta-utca 6. Telefon 27—56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Jókarban levő használt dísznőolat megvételre keresek. Szent Anna-utca 40. Varga. 489

Lakás

2 szobás, konyhás központi lakásmat. 1 szobás konyhás lakással elcserelelném. Cím a kiadóban. 486

KIADÓTULAJDONOS.

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád

Céltűző kiadó: Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. sőtörtőgögepen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.